

INTERDEPENDENȚA DINTRE CUNOȘTIINȚELE TEORETICE ȘI DEPRINDERILE PRACTICE ÎN FORMAREA SPECIALIȘTILOR DIN DOMENIUL CULTURII

THE INTERDEPENDENCE BETWEEN THE THEORETICAL KNOWLEDGE AND THE PRACTICAL ABILITIES IN TRAINING SPECIALISTS IN THE DOMAIN OF ART

EUGENIA POPA,

conferențiar universitar, doctor,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

LUCIA GALAC,

lector superior,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

În momentul de față accentul principal în societate se pune pe dezvoltarea economică, dar ce facem cu valorificarea și dezvoltarea culturii? Care e locul frumosului, spiritului, sublimului, noțiuni fără de care nu vom putea trăi pe acest pământ.

În opinia noastră azi se impune o schimbare radicală a mentalității oamenilor, o reprogramare a activităților culturale, realizată de către instituțiile de profil din țară.

Schimbarea situației în domeniul culturii ar putea fi efectuată doar de către niște specialiști bine formați în instituțiile de învățământ.

Cuvinte cheie: Interdependența, cunoștințele teoretice, deprinderile practice, formarea specialiștilor.

At present the society's main attention is focused on the economic development, but what are we doing with the development and valorization of culture? What is the place of beauty, soul, the sublime, notions we cannot live without on the earth.

To our mind, we need a radical change of the people's mentality, a reprogramming of the cultural activities that is to be carried out by the country's profile institutions.

The change of the situation in the field of culture could be realized only by specialists well-trained in the educational institutions.

Keywords: *interdependence, theoretical knowledge, practical abilities, training of specialists.*

Instituțiile de cultură din Republica Moldova trec azi printr-o perioadă extrem de complicată în ceea ce privește atragerea maselor largi de oameni la participare la viața culturală a societății.

Perioada de tranziție la economia de piață a adus după sine și multe schimbări în psihologia oamenilor, în comportamentul, în modul lor de viață și sensibilitatea de percepere a realității existente.

În momentul de față accentul principal în societate se pune pe dezvoltarea economică, dar ce facem cu valorificarea și dezvoltarea culturii? Care e locul frumosului, spiritului, sublimului, noțiuni fără de care nu vom putea trăi pe acest pământ. Și, deși accesul la sesizarea culturii s-ar părea că este destul de mare (instituții de cultură, cămine culturale, muzee, teatre, săli de concerte, expoziții, festivaluri, parcuri de cultură și odihnă, etc), nivelul de cultură generală, interesul față de artă și cultură, compartimentul educației estetice a majorității concetățenilor noștri este minim.

În opinia noastră azi se impune o schimbare radicală a mentalității oamenilor, o reprogramare a activităților culturale, realizată de către instituțiile de profil din țară.

Schimbarea situației în domeniul culturii ar putea fi efectuată doar de către niște *specialiști* bine formați în instituțiile de învățământ superior.

Așadar, *formarea specialiștilor* în domeniul vizat trebuie să devină azi un obiectiv esențial al nostru, al tuturor. În acest sens, e bine să menționăm, că tot mai actuală în procesul de învățământ a devenit relația de *interdependență* dintre *cunoștințele teoretice* și *deprinderile practice* ale viitorilor *specialiști* în domeniul culturii. La facultatea Arte Teatrală și cinematografie, de la specialitatea Culturologie, studenții anului întâi efectuează practica de inițiere în specialitate în cadrul diverselor instituții culturale din republică.

Scopul esențial al acestei practici este de a-i iniția pe studenți în viitoarea profesie și de a-i face să cunoască sistemul cultural din Republica Moldova.

În anul acesta de studii (2011-2012) studenții anului I au realizat practica de inițiere în 15 instituții culturale din capitală.

În baza experienței de efectuare a practicii de inițiere putem trage unele concluzii:

- efectuarea practicii e necesar să înceapă cu o etapă pregătitoare, la care comitetul organizatoric al practicii de inițiere va selecta instituțiile culturale, va determina numărul de studenți ce pot efectua practica într-o instituție sau alta, va constata cu cine dintre specialiștii instituției culturale vor discuta, vor răspunde la întrebările studenților etc.

Practica de inițiere e o modalitate eficientă de cunoaștere a viitorului loc de muncă a studenților și din acest motiv ei trebuie să studieze și să cunoască:

- îmbinarea agrementului cu educația, capacitatea de a percepe frumosul;
- educația estetică necesară în procesul de culturalizare, în manifestările distractive pentru tineret în promovarea tradițiilor, obiceiurilor, valorilor naționale în cadrul manifestărilor culturale;
- necesitatea orientării corecte a tineretului în perceperea adevăratelor valori, în activitatea de culturalizare;
- formarea spiritului creator și orientărilor valorice prin intermediul activităților de culturalizare etc.

Orice manifestare culturală realizată în fața publicului are drept scop purificarea, inspirarea, înnobilarea spiritului uman. Pentru atingerea acestui scop specialiștii trebuie să utilizeze cele mai splendide forme și metode de lucru, de a-i educa spectatorului gustul estetic, de a-i trezi spiritul creator, să

perceapă viața prin prisma plasticității.

Suntem siguri, că tinerii specialiști de mâine, care vor organiza odihna și agrementul oamenilor, ce vor realiza diverse manifestări culturale ar trebui să efectueze un sondaj de opinie pentru a determina nivelul intelectual al societății, necesitățile spirituale și apoi să utilizeze cele mai efective forme și metode de lucru în activitatea de culturalizare.

Astfel putem conchide că prin intermediul artei, instituțiile de cultură participă activ la transformările sociale ale întregii societăți.

Pe parcursul practicii de inițiere pentru studenții anului I, specialitatea Culturologie, am luat cunoștință de activitatea mai multor organizații care realizează producții culturale în Republica Moldova.

Luând în considerare faptul că una din misiunile importante ale lucrătorilor din domeniul culturii este necesitatea orientării corecte a tineretului în cunoașterea și perceperea adevăratelor valori în activitatea de culturalizare, am considerat oportuză ideea de a realiza un spectacol - concurs pentru elevii din liceul teoretic *Ion Creangă*, formulat din probe teoretice și practice.

Tipul activității: spectacol-concurs

Instituția: Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Chișinău

Locul desfășurării: sala de festivități

Data: 21 martie

Subiectul: Tradiții și obiceiuri legate de Sărbătorile Pascale și cele din Postul Mare

Participanții: membrii ansamblului folcloric „Opincuța” al Liceului Teoretic „Ion Creangă” (echipa de fete și echipa de băieți) + alți invitați.

Durata manifestării: 120 min.

Obiective de referință: Promovarea tradițiilor naționale în rândul tinerei generații prin intermediul unei competiții

Obiective operaționale:

O1 – Să verifice cunoștințele celor implicați în concurs (prin intermediul unor probe teoretice și practice) la tema: Obiceiuri și tradiții legate de Sărbătorile Pascale și cele din Postul Mare

O2 – Să transmită publicului spectator informații utile și interesante în forma unor probe distractive.

O3 – Să cultive publicul spectator în spiritul respectului față de tradițiile și obiceiurile populare legate de aceste sărbători.

O4 – Să perceapă frumusețea obiceiurilor legate de Sărbătorile Pascale și cele din Postul Mare.

O5 – Să cultive tinerei generații dorința de a le respecta și (în practică), în viața de zi cu zi.

O6 – Să transmită frumusețea artei populare din generație în generație

Proba teoretică nr. 1

Povestiți ce cunoașteți despre următoarele sărbători și ritualuri din Postul Mare:

1. Spolocania și Săptămâna neagră
2. Buna Vestire
3. Sf. Lazăr
4. Floriile

Proba teoretică nr. 2

Povestiți ce cunoașteți despre următoarele sărbători și ritualuri legate de sărbătoarea Paștelui:

1. Săptămâna patimilor. Tradiții ale săptămânii. Focurile de Paști
2. Noaptea învierii. Lumina învierii. Bucate sfințite la Paști
3. Ritualul spălării în dimineața de Paști
4. Masa de Paști. Umblatul cu „Hristos a Înviat!”

Proba Nr.3 Întrebări – fulger

1. Când sărbătorim Sfântul Toader?
2. Ce ritual caracteristic sărbătorii Sfântul Toader cunoașteți?

3. Ce plante se sfințesc de Ziua Crucii? La ce folosesc ele?
4. Când sărbătorim Tînda sau Miezul Pereților?
5. De ce sărbătoarea Tînda se mai numește Sărbătoarea ouălor?
6. Când sărbătorim Sfântul Alexie sau Alexei Teplea?
7. Ce credințe populare legate de sărbătorirea Sfântului Alexie cunoașteți?
8. De ce Daniile?
9. Ce simbolizează Lumînarea Învierii?
10. Ce fel de ouă se folosesc cel mai des pentru vopsit? Cum se verifică dacă ele sunt proaspete?
11. Care este animalul considerat simbolul modern al Paștelui? De unde vine această tradiție?
12. Care sunt cele 2 sărbători din post când are loc dezlegarea la pește?
13. Cum se numește ultima vinere din Postul Mare? De ce?
14. Care săptămână se numește Luminată? De ce?
15. Dacă ramurile de salcie sfințită la Florii se vor ține în casă, atunci...
16. Dacă gospodarul atinge cu ramurile de salcie de la Florii animalele ce le duce la vînzare, atunci...
17. Dacă plouă în Vinerea Seacă, atunci...
18. La Crăciun se merge cu colinda, iar la Paști....
19. Ce sărbători creștine în legătură cu sărbătoarea Paștelui cunoașteți?
20. Ce culori pot avea ouăle de Paști și ce simbolizează fiecare culoare?
21. Ce sărbătorim de fapt de Paști?
22. Ce sărbătorim la o săptămână după Paști și ce semnifică această sărbătoare?
23. Ce fac creștinii de Paștele Blajinilor?
24. Dacă la masa de Paști se mănâncă hrean sfințit, atunci...
  - Din aceste întrebări au fost făcute 2 seturi a câte 12 la fiecare echipă, câte una pentru fiecare membru al echipei. Foile cu întrebări au fost extrase din bol de către prezentatori.

Proba nr. 6. „Ghici interpretul”

Piesa nr.1

- Valentina Cojocar
- Ioana Căpraru
- Zinaida Julea

Piesa nr.2.

- Ionuț Dolănescu
- Nicolae Furdui – Iancu
- Petrică Stoian – Mățu

Piesa nr.3

- Nicolae Glib
- Nicolae Sulac
- Nicolae Ciubotaru

Piesa nr.4

- Niculina Stoican
- Irina Loghin
- Sofia Vivoveanca

Piesa nr. 5

- Lidia Bejenaru
- Galina Pâslari
- Adriana Ochișanu

Piesa nr. 6.

- Maria Ciubotaru
- Maria Lătărețu

- Maria Tănase

Piesa nr. 7.

- Igor Rusu
- Ion Paulenco
- Mihai Ciobanu

Piesa nr. 8

- Maria Iliuț
- Zinaida Julea
- Nătălița Munteanu

Prin intermediul spectacolelor muzicale și literare - Palatul Național, Filarmonica Națională „S.Lunchevici”, Teatrul Dramatic Rus „A.Cehov”, Centrul Național de Creație Populară, Muzeul de Etnografie și Istorie Naturală, Biblioteca Națională, Casa de Cultură a Universității de Stat din Moldova, Casa de Cultură a Armatei, centrele de educație estetică pentru copii „Lăstărel”, „Floarea soarelui”, „Dacia” putem numi aici adevărați furnizori ai producției culturale.

Studentii au putut lua cunoștință de structura organizațiilor date, de numărul de cadre didactice, de planurile activității practice, de baza material-tehnică etc. Informația respectivă studenții o fixează în Agende speciale, după care, la sfârșitul practicii își scriu dările de seamă unde își expun impresiile, gândurile și propunerile personale pe marginea celor văzute și auzite de la conducătorii organizațiilor respective.

În continuare, propunem atenției DVS informația asimilată de către studenți vis-a-vis de activitatea practică a Centrului de educație estetică pentru copii „Lăstărel”.

În această instituție funcționează mai multe profiluri artistice, unde se ocupă 1169 copii de diferite vârste (între 6 – 18 ani):

- colective coregrafice – 6;
- colective instrumentale – 12;
- colective vocal-corale – 16;
- colective teatrale – 3;
- colective decorativ-aplicative – 9.

În total sunt 101 grupe instruite de cadre didactice.

După vizionarea mai multor activități artistice de diverse genuri studenții au constatat următoarele:

- în activitatea practică a acestui profil e necesară o selecție mai riguroasă a repertoriului muzical;
- o colaborare și consiliere deschisă creativă;
- o inițiativă a fiecărui copil de autoevaluare și de realizare practică;
- formarea la copii a deprinderilor de a percepe și recepționa diverse forme și genuri muzicale;
- educarea copiilor în spiritul „Muzica este creată de suflet și pentru suflet”.

Practica de inițiere se încheie cu o conferința la care participă toți studenții și profesorii angajați în acest proces. La aceasta intrunire se realizează o trecere un revizuire a lucrului efectuat atât de către studenții practicanți, cât și de către profesorii responsabili de efectuarea practicii de inițiere.

La conferința pot fi invitați, pentru a-și expune opiniile și conducătorii instituțiilor culturale, unde a fost realizată practica de inițiere.

Pentru analiza lucrului efectuat în timpul practicii fiecare student e obligat să prezinte la catedră o dare de seamă în scris, ce ar demonstra, prin notițele efectuate zilnic, tot lucrul realizat în timpul practicii de inițiere.

Orice manifestare culturală, realizată în fața publicului, are drept scop purificarea, inspirarea, înnobilarea spiritului uman. Pentru atingerea acestui scop, specialiștii trebuie să utilizeze cele mai eficiente forme și metode de lucru, de a educa gustul estetic al spectatorului, de a-i trezi spiritul creator, să poată percepe viața prin prisma plasticității.

Suntem siguri, că tinerii specialiști de mâine, care vor organiza odihna și agrementul oamenilor,

realizând diverse manifestări culturale, ar trebui să efectueze un sondaj de opinie pentru a determina nivelul intelectual al societății, necesitățile spirituale și apoi să utilizeze cele mai eficiente forme și metode de lucru în activitatea de culturalizare.

Astfel putem conchide că prin intermediul artei, instituțiile de cultură participă activ la transformările sociale ale întregii societăți.

În concluzie menționăm că educația estetică a tineretului prin intermediul artelor frumoase și creativității muzică, dans, cântec – valori eterne ale umanității, este posibilă ținând cont de faptul că misiunea principală a intelectualității și lucrătorilor din domeniul culturii este renovarea, valorificarea și promovarea volarilor culturale și naționale.

Nu e nimic mai frumos, mai nobil decât profesia de educator, de grădinar de suflete umane, iar în calitate de promotori ai culturii suntem obligați să facem din producția culturală o carte de vizită cu care vom fi primiți și apreciați oriunde în lume, pentru că trăim într-o lume în care creația populară reprezintă indicatorul de bază al culturii unui popor. Factorul esențial de propășire a națiunii și de sincronizare cu cultura europeană este descoperirea, reevaluarea și interpretarea justă a nivelului de dezvoltare a culturii populare românești, a acestor nesecate comori de frumuseți, create cu fragoste, sensibilitate și măiestrie de poporul nostru.